Talousjohtaja Mikko Staff, Asiantuntija Severi Saarela

Valtiovarainvaliokunnan Kunta- ja hyvinvointijaosto
Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2025 ensimmäiseksi lisätalousarvioksi
HE 8/2025 vp

VASTAUKSET JAOSTOSSA ESITETTYIHIN KYSYMYKSIIN

Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksujen maksuprosenttien muutos 2024 versus 2025?

	2024	2025
Palkkatulosta ja yrittäjän työtulosta	0,51 %	1,06 %
Etuustulosta	1,48 %	1,45 %

Palkkatulosta ja yrittäjätulosta maksettavan sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksussa on tapahtunut edustajan kuvaama muutos. Korotus johtuu pääasiassa eduskunnan vuonna 2024 hyväksymästä hallituksen esityksestä HE123/2024, jossa sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksen vakuutettujen rahoitusosuutta korotettiin siten, että vakuutettujen osuus sairaanhoitovakuutuksen kuluista nousi 48,6 prosenttiin ja valtion rahoitusosuus laski 51,4 prosenttiin vuoden 2025 alusta. Vuonna 2024 valtion rahoitusosuus sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksesta oli 67 prosenttia ja vakuutettujen osuus 33 prosenttia.

Ensimmäisessä lisätalousarviossa esitetyt muutokset HE174/2024 ja HE195/2024 on jo huomioitu sairausvakuutusmaksuprosenteissa vuodelle 2025. Esitysten HE174/2024 ja HE195/2024 vaikutus sairaanhoitomaksuun on laskennallisesti noin 0,01 prosenttiyksikköä.

Onko STM arvioinut, kuinka paljon julkisen talouden kustannukset lisääntyisivät, jos HE174/2024 mukaiset hedelmöityshoitojen Kela-korvauksien korotukset voisi saada myös sosiaalisella perusteella sairausperusteen sijaan?

Sairausvakuutuslain sairaanhoitokorvausten perusperiaatteiden mukaisesti hedelmöityshoitojen korvaus koskisi hoitoja saavan henkilön sairaudesta johtuvia hoitoja. Muusta kuin sairaudesta johtuvista syistä annettavaa hedelmöityshoitoa ei korvattaisi. Sukusolujen luovuttajien kustannuksia ei korvattaisi, koska kyse ei ole luovuttajan sairaudesta. Sairausperusteesta poikkeaminen vaatisi laajempaa valmistelua ja sairausvakuutuksen korvattavuuslogiikan uudelleentarkastelua.

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto valmistelee suositusta koskien hedelmöityshoitoja ja muita lisääntymislääketieteen menetelmiä. Valmistelu koskee tässä vaiheessa julkisin varoin tarjottavia lääketieteellisillä perusteilla toteutettavia hedelmöityshoitoja. Suosituksen arvioitu valmistuvan vuoden 2025 loppuun mennessä. Jatkossa, nyt aloitetun suositusosion valmistuttua, on tarkoitus edetä käsittelemään ei-lääketieteellisiä hedelmöityshoitojen perusteita sekä erityisryhmien tilanteita. Jos erillisessä lainvalmisteluhankkeessa selvitettäisiin mahdollisuutta luoda lainsäädäntöön edellytykset myöntää korvausta yksityisistä hedelmöityshoidoista myös muissa kuin sairausperusteisissa tilanteissa, Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston valmisteleman suosituksen tulisi olla valmis ja hyödynnettävissä tässä työssä.

Esityksen HE 174/2024 vaikutusarvioissa on hyödynnetty vanhoja Kela-korvaustoteutumia ajalta, kun hedelmöityshoidot olivat vielä korvauksen piirissä. Vuonna 2022 hedelmöityshoitojen korvausprosentti oli noin 12,8 prosenttia sellaisista kustannuksista, jotka olivat korvauksen perusteena. Suuntaamalla hedelmöityshoitoihin 2,5 miljoonaa euroa vuodessa hedelmöityshoitojen korvausprosentti nousisi selvästi suhteessa vuoden 2022

korvausprosenttiin. Hedelmöityshoitojen korvaus on perustunut aikaisemmin hedelmöityshoitoja koskevien korvausten ollessa voimassa sairausperusteeseen, joten sosiaalisten syiden perusteella tehtävien hoitojen kustannuksia ei voida Kelan korvausrekisterin perusteella arvioida. Muutoksen mittaluokkaa voidaan kuitenkin arvioida lahjasiittiöillä yksityislääkäreillä tehtyjen hoitojen määrällä. Vuoden 2022 lahjasiittiöillä tehdyillä hoitomäärillä ja arvioitujen korvaustaksojen perusteella voidaan arvioida kokonaisuuden olevan noin 800 000 euroa. Ei-lääketieteellisien hoitojen mahdollisesti tullessa korvattaviksi, tulisi tästä 800 000 eurosta osa uutena korvauksien piiriin.